

A Pécsi Ítéltábla a dr. Pap Gábor pártfogó ügyvéd (fél címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** (címe) I. rendű, a dr. Stier Diána eseti gondnok (fél címe) által képviselt **kk. II.rendű felperes neve** (címe) II. rendű és **kk. III.rendű felperes neve** (ugyanottani lakos) III. rendű felpereseknek - az 5. számú Ügyvédi Iroda (fél címe., ügyintéző: dr. Rátkai Ferenc ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Kaposvári Törvényszék 2016. április 26. napján kelt, 24.P.21.234/2015/29. számú ítélete ellen az I. rendű felperes által 31. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja, míg a perköltségre vonatkozó részében - fellebbezett részében - részben megváltoztatja akként, hogy az I. rendű felperest az alperes javára terhelő elsőfokú perköltség összegét 65.000 (hatvanötezer) forintra leszállítja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 33.700 (harmincháromezer-hétszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára - az illetékes állami adóhatóság felhívására - 42.450 (negyvenkétezer-négyszázötven) forint feljegyzett fellebbezési részilletéket, míg a fennmaradó feljegyzett fellebbezési részilletéket a Magyar Állam viseli.

Az I. rendű felperes pártfogó ügyvédjének díját az I. rendű felperes köteles viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy az I. rendű felperes és az alperes házastársak voltak. Házasságukból 2007. május 1. napján a II. rendű felperes, míg 2010. szeptember 15. napján a III. rendű felperes gyermekek születtek. Házassági együttélésüket 2013 májusában szakították meg, ekkor az I. rendű felperes a közös lakásból elköltözött. 2014 júniusáig az I. rendű felperes apa és a gyermekek közötti kapcsolattartás működött, ekkor viszont a szülők viszonya megromlott. Az alperes anyja nem biztosította az I. rendű felperes apának a gyermekekkel való kapcsolattartást az I. rendű felperes kívánsága szerint 2014. november 23-án, 2014. december 26-án, 2015. április 9-én, 2015. június 27-én, 2015. július 11-én, 2015. július 18-án, 2015. augusztus 1-jén és 2015. szeptember 12-én. Az I. rendű felperes a megghiúsult kapcsolattartások időpontjában Aról Sra utazott, gépkocsival történő utazásának költsége 38.400 forint volt mindösszesen.

A Si Járásbíróság 3.P.20.110/2015/20. számú, 2016. január 14. napján jogerőre emelkedett ítéletével bontotta fel az I. rendű felperes és az alperes házasságát, a II. és III. rendű felperes gyermekeket az alperes anyánál helyezte el. Ekkor szabályozta a felperesek közötti kapcsolattartást is.

A felperesek - a gyermekek részére a gyámhivatal eseti gondnokot rendelt - keresetükben azt kérték, állapítsa meg a bíróság, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes apa magán- és családi életéhez, illetve zavartalan apai kapcsolattartáshoz való jogát, továbbá az apai és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát, emellett a II. és III. rendű felperesnek a teljes családi életéhez és a véleménynyilvánításhoz fűződő személyiségi jogát is megsértette. Ezért azt kérték a felperesek, hogy tiltsa el a bíróság az alperest a további jogsértéstől és kötelezze őt méltányos elégtétel adására magánlevélben történő bocsánatkérés formájában, valamint kötelezze az alperest arra, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 1.000.000 forint sérelemdíjat és az I. rendű felperesnek további 100.000 forint vagyoni kártérítést a megghiúsult kapcsolattartásokkal felmerült utazási költség címén. Az I. rendű felperes állította, hogy az alperes 2014. november 23-án, 2014. december 26-án, 2015. április 9-én, 2015. június 27-én, 2015. július 11-én, 2015. július 18-án, 2015. augusztus 1-jén, 2015. augusztus 29-én és 2015. szeptember 12-én nem biztosította a felperesek közötti kapcsolattartást.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy a gyermekeket ugyan felkészíti a kapcsolattartásra, azonban félnek az édesapjuktól, és nem kívánnak vele menni. Emellett a kapcsolattartásnak nem az a módja, hogy az I. rendű felperes egyoldalúan közli, mikor kívánja elvinni a gyermekeket. A jogerős bontóperi ítélet előtt pedig a kapcsolattartás a felek között nem volt szabályozva.

Arra is hivatkozott, hogy a gyermekek védelme érdekében nem jogellenes, hogy ha a gyermekek nem kívánnak édesapjukkal menni, akkor nem adja ki őket az I. rendű felperes részére.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 15 napon belül 38.400 forint kártérítést, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 66.000 forint perköltséget, míg az állam javára az adóhatóság felhívására 31.800 forint le nem rótt eljárási illetéket. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az állam javára az adóhatóság külön felhívására 7.500 forint le nem rótt eljárási illetéket, a további eljárási illetékről pedig úgy rendelkezett, hogy azt a Magyar Állam viseli.

Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 4:178.§-ának (2) bekezdése értelmében a gyermekeitől külön élő szülő jogosult és köteles gyermekével kapcsolatot tartani. A Ptk.4:138.§ (1) bekezdése alapján ha a kapcsolattartásra kötelezett személy a kapcsolattartást kellő indok nélkül akadályozza, vagy szabályait megszegi, az ezzel okozott kárt köteles a másik félnek megtéríteni.

Az I. rendű felperes által megjelölt időpontokat külön-külön megvizsgálva az elsőfokú bíróság úgy találta, hogy 2014. november 23. napján az alperes előre, e-mailben tájékoztatta az I. rendű felperest arról, hogy más programja van a gyermekekkel, ezért kellő indok volt arra, hogy a kapcsolattartás nem valósult meg az I. rendű felperes által igényelt időpontban. 2015. augusztus 29. napjáról az I. rendű felperes nem bizonyította, hogy a kapcsolattartást indítványozta és azt az alperessel egyeztetette. Az egyéb időpontokra vonatkozóan alaposnak találta az I. rendű felperesnek azt az előadását, hogy az alperes volt a kapcsolattartás akadályozója. Ebben a körben figyelembe vette az alperes által csatolt magán pszichológusi szakvéleményt, amely szerint időben, fokozatosan szükséges a kapcsolattartás megvalósulása. Az I. rendű felperes által indítványozott tanúk kihallgatása, így **N A**, **H Jné** és **H J** tanúk vallomása alapján pedig hét időpontban alaposnak találta a kapcsolattartás költségének, mint kárnak a megtérítésére vonatkozó igényt.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által közzétett üzemanyag átlagár és fogyasztási norma alapján, figyelemmel az A-S-A távolságra, az elmaradt kapcsolattartással okozati összefüggésben álló költséget 38.371 forintban határozata meg. A kárt, mint költséget a Ptk.6:522.§-ának (1) bekezdésére is utalva rendelte megtéríteni az I. rendű felperes javára.

A Ptk.2:42.§ (1) és (2) bekezdése, valamint 43.§-a alapján kifejtette, hogy bár a személyiségi jogokat köteles mindenki tiszteletben tartani, a személyiségi jogi per nem szolgálhat bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére. A szülő és a gyermek kapcsolattartásának joga nem illeszthető a Ptk-ban nevesített személyiségi jogok közé, és nem vezethető le sem a gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény, sem az Alaptörvény rendelkezéseiből. A személyiségi jogok abszolút szerkezetűek, míg a szülő és gyermek, illetve a házastársak közötti kapcsolat relatív jellegű. Ezért a felpereseknek a személyiségi jog megsértése miatti kereseti kérelmeit alaptalannak találta, és elutasította.

Az elsőfokú ítélettel szemben az I. rendű felperes nyújtott be fellebbezést, amelynek megváltoztatását kérte az eredeti kérelmének megfelelő tartalommal.

Kifejtette, hogy a gyermekeivel való kapcsolattartás 2014. június hónap előtt sem valósulhatott meg kéthetente az alperes magatartása miatt.

A 2014. november 23-i dátumról állította, hogy aznap a gyermekeknél járt, az anya nem adta ki őket, emiatt a gyámhivatalhoz fordult. A gyámhivatalhoz benyújtott beadványát kérte bizonyítékként értékelni.

Az elsőfokú bíróságot tájékoztatlannak találta a személyiségi jogterületet illetően. Hivatkozott az Alaptörvény „Szabadság és Felelősség” fejezetének a VI. cikk (1) bekezdésére, amelyből úgy ítélte meg, hogy a család- és magánélet tiszteletben tartásához fűződő jog abszolút szerkezetű személyiségi jog.

Előadta, hogy a Ptk. csak példálózó jelleggel sorolja fel személyhez fűződő jogokat, és ebből levezethető, hogy a teljes családi élethez és családtervezéshez fűző jog is önálló személyiségi jog.

Hangsúlyozta, hogy az emberi méltósághoz való jog olyan szubszidiárius alapjog, amelyet a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható - az Alkotmánybíróság 8/1990. (IV.23.) AB határozata értelmében.

Azzal is érvelt, hogy a Római Egyezmény 8. cikke deklarálja a családi- és magánélet sérthetlenségéhez fűződő jogot, mint alapjogot. Ide tartozik a különélő szülőnek a gyermekével való kapcsolattartáshoz fűződő joga is.

Hivatkozott a Kúria Pfv.IV.20.445/2015/4. számú ítéletére, amelyből levezette, hogy a 2013. évi Ptk. hatálybalépését követően történt kapcsolattartás akadályozása esetén már egyértelműen személyiségi jogsérelemlről kell beszélni.

A Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.101/2014/7. számú ítéletét is idézte, amikor a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy mivel az apa több mint egy évig nem tarthatott kapcsolatot gyermekeivel, ez nyilvánvalóan akadályozta a gyermek-szülő kapcsolat kialakulását, e magatartás sértette a felperesek családi élet tiszteletben tartásához való személyhez fűződő jogát.

Felhívta továbbá a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának a nem vagyoni kártérítés, illetve sérelemdíj megtérítése iránti követelések elbírálásának a polgári perben felmerülő egyes kérdéseiről szóló 1/2013. (VI.17.) számú határozatával elfogadott kollégiumi véleményt.

Hivatkozott emellett a Fővárosi Törvényszék 65.P.23.873/2012. számú ügyben született ítéletére, amikor a bíróság kimondta, hogy az alperes súlyosan megsértette az apa személyiségi jogait az apai kapcsolattartás akadályozásával.

Sérelemzte továbbá az alperes javára fizetendő perköltség összegét.

Az I. és II. rendű felperes, valamint az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján.

A fellebbezés a per főtárgya tekintetében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényeket helyesen állapította meg, és a bizonyítékok okszerű mérlegelésével, helyes jogszabályok alkalmazásával, helytálló jogi következtetésre jutott. Indokaival a másodfokú bíróság minden tekintetben egyetértett, azokat megismételni nem kívánja. Ezért a per fő tárgyára vonatkozóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján.

Az I. rendű felperes fellebbezési hivatkozásaival kapcsolatban a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

Az I. rendű felperes által felhívott bírósági döntések közül, amelyekkel a kapcsolattartás akadályozásának személyiségi jogot sértő jellegét kívánta alátámasztani, csupán egy, a Fővárosi Törvényszék 65.P.23.873/2012/55. számú perében született ítéletben található olyan okfejtés, amely megegyezik az I. rendű felperes álláspontjával. Az egyéb felhívott döntések vagy nem kapcsolhatók a felperes érveléséhez, vagy éppen azzal ellentétes következtetés vonható le belőlük.

A Kúria a Pfv.IV.20.445/2015/4. számú határozatával arra mutatott rá, hogy ha a gyermekkel együtt élő szülő a kapcsolattartást gátolja, az a speciális szabályok megsértésének, nem pedig a külön élők személyiségi joga sérelmének minősül, ezért a személyiségi jogsértés objektív következményei sem alkalmazhatók. Éppen arról szól ez a határozat, hogy a gyermek kapcsolattartáshoz való joga nem illeszthető be a Ptk-ban rögzített, nevesített személyhez fűződő jogok közé, és nem vezethető le a teljes és egészséges családi kapcsolatokhoz fűződő nem nevesített személyiségi jogból sem. Tekintettel arra, hogy a Ptk-ban nevesített személyiségi jogok abszolút szerkezetűek, a szülő és gyermek közötti jogviszony, mint családjogi jogviszony legfeljebb a relatív személyi jogok kategóriájába lenne besorolható.

A Kúria álláspontja az volt, hogy az alapvető gyermeki jogokat elsődlegesen a családjog eszközeivel kell érvényesíteni. A helyzetet a perek folyamatban léte alatt is családjogi intézmények hivatottak rendezni, adott esetben ideiglenes intézkedés, illetve a kapcsolattartásra vonatkozó ideiglenes szabályozás meghatározásával. A személyiségi jogi perek csak a jogrendszerben betöltött helyüknek, szerepüknek megfelelően alakíthatják az életviszonyokat. Következetes és egyértelmű a gyakorlat abban, hogy a személyiségi jogi per nem szolgálhat bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére, de még véleményezésére sem. A kapcsolattartás szabályozására egyértelműen a családjogi jogintézmények szolgálnak, a végrehajtásról pedig a gyámhatóság köteles gondoskodni. Ellenkező jogi álláspont elfogadása a Kúria megítélése szerint a jogrendszer megkettőződéséhez vezetne.

Ha és amennyiben valamely peres fél a kapcsolattartás tekintetében hozott jogerős vagy jogerőre emelkedésre tekintet nélkül végrehajtandó bírósági vagy hatósági határozatokat nem hajtja végre, akkor a családjogi jogintézmények alkalmazására, az ott leírt jogkövetkezmények alkalmazására kerülhet csak sor. A családjogi jogsértések megállapítására és ezzel kapcsolatos jogkövetkezmények elrendelésére a személyiségi jogi per bírósága mindezekből következően nem jogosult.

A Kúria 2015. június 3. napján meghozott határozatában kifejtett fenti érvelésből tehát nem olvasható ki az I. rendű felperestől származó gondolat, hogy a 2013. évi Ptk. hatálya alatt felmerült családjogi jogvitákra eltérő jogkövetkezményt kellene alkalmazni, mint az 1959. évi Ptk. hatálya alatt.

A Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.101/2014/7. számú határozatából sem vezethető le az I. rendű felperes álláspontja. Az adott jogeset szerint a gyámhatóság sértette meg a kiskorú gyermek családi élet tiszteletben tartásához fűződő jogát, amikor nem tartotta be az ügyintézési határidőt és az eljárást sem fejezte be ésszerű időn belül. A gyámhivatal eljárásának elhúzódása eredményezte azt, hogy a III. rendű felperes gyermek és nagyszülője között az emberi kötelék kialakulása akadályozott volt. Ebben az esetben a gyámhivatal volt az, aki nem teljesítette a jogszabályi kötelezettségeit, nem töltötte be az állami intézményrendszer a feladatát. A bíróság tehát nem a két szülő közötti kapcsolattartás körében kialakult vita kapcsán foglalt állást. Következtetése szerint a gyámhatóság a fél tisztességes eljáráshoz fűződő jogát sértette meg és „ezen keresztül a családi élet tiszteletben tartásához fűződő személyhez fűződő jogát”. A személyiségi jogvédelemre irányuló igényt a bíróság kizárólag azért találta megalapozottnak, mert a Magyarország által is ratifikált nemzetközi egyezményekben, valamint az Alaptörvényben is deklarált kapcsolattartás jogának védelmére hivatott jogintézmények erre alkalmatlannak bizonyultak. Ez az álláspont összhangban van a Kúria fenti álláspontjával. E többlettényállási elem fennállása a felperes esetében nem állapítható meg.

A felperes által idézett és hivatkozott, a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának a nem vagyoni kártérítés, illetve sérelemdíj megtérítése iránti követelések elbírálásának a polgári perben felmerülő egyes kérdéseiről szóló 1/2013. (VI.17.) számú határozatával elfogadott kollégiumi véleményében nincs olyan kérdés, amely logikai kapcsolatban lenne a jelen perbeli jogvitával, ezért a másodfokú bíróság ezt az érvet is alaptalannak találta.

Az Alaptörvény VI. cikke valóban a „Szabadság és felelősség” című fejezetben rögzíti, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. Ebből azonban nem következik az, hogy kapcsolattartás joga személyiségi jog lenne. Az adott fejezet ugyanis személyiségi jogokkal vegyesen nevesít olyan jogokat - pl. tulajdonjog, sajtószabadság, öröklés -, amelyek nyilvánvalóan nem személyiségi jogok.

A Kúria és a Fővárosi Ítéltábla fent idézett határozataival a Fővárosi Törvényszék 65.P.23.873/2012/55. számú ítélete ellentétes, azonban az ellentétes álláspontot a Pécsi Ítéltábla a Kúria és a Fővárosi Ítéltábla fent kifejtett érveivel egyetértve nem osztja. A Fővárosi Törvényszék határozata tehát a bírói gyakorlattal ellentétes, álláspontja téves.

Mindezekre tekintettel az I. rendű felperes fellebbezése a per fő tárgya tekintetében alaptalan volt.

Kisebbségben alapos volt az I. rendű felperes fellebbezése a perköltségre vonatkozó részében. Az I. rendű felperest nem 66.000 forint, hanem 65.000 forint elsőfokú ügyvédi munkadíjban jelentkező perköltség terheli alperes javára. Az I. rendű felperes kereseti kérelmének pertárgyértéke ugyanis 1.100.000 forint, ennek 5%-a (a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja) 55.000 forint, ennek az ÁFÁ-ja 14.850 forint, azaz 69.850 forint. Az I. rendű felperes 3,5%-ban lett pernyertes, míg az I. rendű alperes 96,5%-ban lett pernyertes; a különbözeti perérték alapján az I. rendű felperest 65.000 forint elsőfokú részperköltség terheli, ezért ebben a részében leszállította a másodfokú bíróság az I. rendű felperest az alperes javára terhelő elsőfokú perköltség összegét a Pp.253.§-ának (2) bekezdését alkalmazva.

Az I. rendű felperes a per fő tárgya tekintetében sikertelenül fellebbezett, ezért köteles megfizetni az alperesnek 33.700 forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése, valamint a Pp.78.§-ának (1) bekezdése szerint.

Az I. rendű felperes 50%-os költségmentességben részesült, ezért a feljegyzett 84.900 forint illeték (a fellebbezési pertárgyérték 1.061.600 forint x 8% = 84.900 forint) fele összegét, 42.450 forintot köteles az I. rendű felperes viselni külön felhívásra a Magyar Állam javára.

A Pp.78.§-ának (1) bekezdését alkalmazva az I. rendű felperes köteles viselni saját pártfogó ügyvédjének a díját, amelynek konkrét összegét a kirendelő hatóság állapítja meg (Pp.87.§ (2) bekezdése).

A II. és III. rendű felperéseket képviselő eseti gondnok díját szintén a kirendelő hatóság állapítja meg.

Pécs, 2016. október 27.

. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró